

Motion till riksdagen 2023/24:2725

av **Martina Johansson m.fl. (C)**

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn enligt förslaget i tabellen i motionen.

Motivering

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Föräldraförsäkringen finns till för att alla föräldrar ska ges förutsättningar att ge sina barn en god omsorg samt att bygga upp den viktiga anknytningen mellan barn och förälder under de första levnadsåren. Centerpartiet vill se en enkel, modern och tydlig föräldraförsäkring som tar avstamp i principen om barnets bästa. En sådan försäkring måste vara anpassad till vårt moderna samhälle och arbetsliv, olika familjekonstellationer och premiera ett jämställt uttag av föräldradagar.

Pappors uttag av föräldraledighet ökar men väldigt sakta. Det återstår en lång väg att vandra innan vi kan tala om en jämställd fördelning av föräldraledigheten. Fortfarande möts både kvinnor som tar ut mindre ledighet och män som tar ut mer ledighet av förväning, misstro och misstänksamhet.

Den ojämlika fördelningen av föräldraledighet leder till negativa konsekvenser för såväl samhället i stort som för enskilda individer. Centerpartiet anser att vi behöver en bred diskussion om hur vi kan riva de strukturer som hindrar män från att utnyttja sin föräldraledighet och kvinnor från att kombinera ett gott föräldraskap med ett gott arbetsliv.

Bostadsbidraget är ett träffsäkert verktyg för att bistå ekonomiskt utsatta familjer och därmed ett viktigt inslag i de svenska välfärdssystemen. Vi har tidigare välkomnat förlängningen och förstärkningen av tilläggsbidraget inom bostadsbidraget. Det är ett

rimligt sätt att mildra effekterna för dem som har det sämst ställt, men det kräver också att det inte räknas av fullt ut mot eventuellt försörjningsstöd. Samtidigt finns det med dagens konstruktion betydande risker för den som tar emot bidraget. Regeringen behöver därför skyndsamt återkomma med förändringar av bostadsbidraget, bland annat rörande månadsvis avstämning, som minskar risken för återkrav.

När familjer bryts upp är det inte ovanligt att föräldrarnas ekonomiska villkor förändras på helt olika sätt. Reglerna för bostadsbidrag som rör särlevande med underåriga barn fungerar i dagsläget inte tillfredsställande. För föräldrar som har barnen tidvis boende hos sig gäller att bostaden måste ha minst två rum och kök samt vara minst 40 kvadratmeter stor. Motsvarande krav gäller inte för föräldrar med hemmavarande eller växelvist boende barn. En annan faktor som påverkar bostadsbidraget är antalet dagar som respektive förälder har barnet boende hos sig, vilket avgör om barnen betraktas som hemmavarande eller umgängesbarn. Enligt samtal med Försäkringskassan är den gränsen tolv dagar per månad, det vill säga cirka tre dagar per vecka. Detta leder till ekonomisk osäkerhet och en osäkerhet för såväl barn som förälder kring boendet. Centerpartiet menar att bostadsbidragets konstruktion bör ses över också för att förstärka skyddet för ekonomiskt utsatta familjer och motverka negativa marginaleffekter.

Ensamstående föräldrar, särskilt ensamstående kvinnor, är också överrepresenterade bland dem som har en låg ekonomisk standard. Deras utsatthet kan väntas öka i tider av hög inflation. Bland dem som drabbas hårdast finns de mer än 140 000 personer, varav 82 procent är kvinnor, som mottar underhållsstöd. För att stärka ensamstående föräldrars ekonomiska situation anser Centerpartiet att underhållsstödet bör höjas med 100 kronor per månad. Centerpartiet anser att underhållsstödet bör höjas kommande år. Det väntas medföra ökade utgifter om 433 miljoner kronor per år.

Centerpartiets överväganden

Anslagsförslag 2024 för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Barnbidrag	33 074 824	-1 300 000
1:2 Föräldraförsäkring	50 521 438	-200 000
1:3 Underhållsstöd	2 798 382	433 000
1:4 Adoptionsbidrag	14 784	±0
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	1 097 900	±0
1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	5 234 340	±0
1:7 Pensionsrätt för barnår	8 971 900	±0
1:8 Bostadsbidrag	4 357 164	±0
Summa	106 070 732	-1 067 000

För att finansiera andra prioriterade reformer föreslår Centerpartiet att flerbarnstillägget för det andra barnet avskaffas. Införandet av ett flerbarnstillägg redan för det andra barnet minskade barnbidragets omfördelande profil, samtidigt som förstärkningen av familjers ekonomi var marginell. Till följd av detta förslag föreslås anslag 1:1 minska med 1 300 miljoner kronor år 2024. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 1 300 miljoner kronor per år från och med år 2025.

Centerpartiet föreslår ett borttagande av dagar på lägstanivån i föräldraförsäkringen, vilket medför minskade utgifter under anslag 1:2 om 200 miljoner 2024, 125 miljoner 2025 och 300 miljoner 2026.

Centerpartiet går också fram med en höjning av underhållsstödet om 433 miljoner kronor årligen från 2024.

Därutöver föreslår Centerpartiet en sänkning av pris- och löneomräkningen, vilket påverkar de anslag som räknas upp med denna.

Martina Johansson (C)

Jonny Cato (C)

Anders W Jonsson (C)